

NBP

Narodowy Bank Polski

Listopad 2018 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Listopad 2018 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Wydział Integracji Europejskiej Departamentu Zagranicznego
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej
Warszawa, 2018 r.

Najważniejsze w tym miesiącu

- **Publikacja dokumentów dotyczących nowego cyklu koordynacji polityki gospodarczej**

Komisja Europejska (KE) 21 listopada 2018 r. opublikowała pakiet dokumentów dotyczących tzw. semestru europejskiego, tj. cyklu koordynacji polityki gospodarczej w Unii Europejskiej (UE). W dokumentach m.in. wyznaczono cele polityki gospodarczej na najbliższy rok, zalecono działania w zakresie polityki gospodarczej strefy euro, a także oceniono projekty budżetowe państw strefy euro na 2019 r.

[więcej w pkt 1.3](#)

- **Specjalne posiedzenie Rady Europejskiej (art. 50)**

Podczas specjalnego posiedzenia Rady Europejskiej (RE) szefowie państw i rządów 27 krajów członkowskich UE zaakceptowali treść projektu umowy o wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE. Wejście w życie umowy wymaga jej przyjęcia przez Radę Unii Europejskiej i Parlament Europejski (PE), a także ratyfikowania przez parlament brytyjski. RE przyjęła także deklarację polityczną dotyczącą przyszłych relacji pomiędzy Wielką Brytanią a UE.

[więcej w pkt 4.1](#)

- **Wyniki ogólnoeuropejskich testów warunków skrajnych sektora bankowego**

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (*European Banking Authority*, EBA) opublikował wyniki tegorocznych testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE. Badanie przeprowadzono na grupie 48 banków skupiających około 70% aktywów sektora bankowego UE, w tym dwóch bankach z Polski (Pekao SA oraz PKO BP). Testy miały na celu zbadanie odporności banków na niekorzystne warunki makroekonomiczne.

[więcej w pkt 7.1](#)

Spis treści

	3
1. Komisja Europejska	5
1.1. Jesienne prognozy gospodarcze	5
1.2. Komunikat dotyczący przygotowań do bezumownego brexitu	6
1.3. Publikacja dokumentów dotyczących nowego cyklu koordynacji polityki gospodarczej	7
1.4. Pierwszy raport na temat wzmocnionego nadzoru nad Grecją	11
1.5. Publikacja raportu <i>Eksport UE: wpływ na zatrudnienie</i>	11
2. Rada Unii Europejskiej	13
2.1. Posiedzenie Rady UE do Spraw Gospodarczych i Finansowych 6 listopada 2018 r.	13
3. Eurogrupa	14
3.1. Posiedzenie Eurogrupy 5 listopada 2018 r.	14
3.2. Posiedzenie Eurogrupy 19 listopada	14
4. Rada Europejska	15
4.1. Specjalne posiedzenie Rady Europejskiej (art. 50) 25 listopada 2018 r.	15
5. Europejski Bank Centralny	17
5.1. Publikacja skonsolidowanych danych bankowych	17
5.2. Przebieg programu skupu aktywów	17
5.3. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych	17
5.4. Uruchomienie usługi szybkich przelewów TIPS	18
6. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego	19
6.1. Raport na temat ryzyka systemowego związanego z rynkiem nieruchomości komercyjnych w UE	19
6.2. Raport dotyczący identyfikacji i wykorzystania instrumentów makroostrożnościowych dla sektora ubezpieczeń	20
7. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	21
7.1. Wyniki ogólnoeuropejskich testów warunków skrajnych sektora bankowego	21
8. Inne	23
8.1. Porozumienie polityczne dotyczące umowy o wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE	23
8.2. Opinie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego na temat wniosków legislacyjnych dotyczących zwalczania nadużyć finansowych w UE	24
Zapowiedzi wydarzeń w grudniu 2018 r.	25
Wykaz skrótów	26
Autorzy i źródła	29

1. Komisja Europejska

1.1. Jesienne prognozy gospodarcze

Według jesiennych prognoz gospodarczych [opublikowanych](#) przez KE 8 listopada 2018 r. wzrost gospodarczy w strefie euro oraz w UE 28 w 2018 r. wyniesie 2,1%, a w kolejnych dwóch latach będzie się obniżał – do 1,9% i 1,7% (w przypadku strefy euro) oraz do 1,8% (w przypadku UE 28). Po wyłączeniu z analiz Wielkiej Brytanii (analiza dla UE 27) wzrost w badanym okresie ma być wyższy: 2,2% w 2018 r., 2,0% w następnym i 1,9% w 2020 r. Obecne przewidywania są mniej optymistyczne niż opublikowane w maju wiosenne prognozy KE – obniżone zostały szacunki dla wszystkich wspomnianych powyżej obszarów i okresów, a zmiany wynosiły od -0,2 pkt proc. do -0,6 pkt proc.

Gospodarka europejska rośnie w sposób niezakłócony od sześciu lat i według prognoz wszystkie państwa członkowskie będą nadal notowały dodatnie tempo wzrostu gospodarczego w badanym okresie. Pozytywny impuls związany z przyspieszeniem światowego wzrostu gospodarczego i zwiększeniem globalnego handlu – z czego gospodarka europejska korzystała w 2017 r. – zdaje się zanikać. Wiąże się to z osłabieniem globalnego wzrostu i napięciami w handlu. Gospodarka europejska doświadcza dużej niepewności, głównie związanej z polityką gospodarczą i handlową Stanów Zjednoczonych.

Według prognoz KE wzrost w Europie nadal będzie się opierał głównie na czynnikach wewnętrznych. Mimo spowolnienia wzrostu konsumpcji prywatnej (spowodowanego obniżeniem się zaufania konsumentów) pozostanie ona głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego. Nadal ma się poprawiać sytuacja na rynku pracy, a wzrost płac przyczyni się, w większym stopniu niż wzrost zatrudnienia, do zwiększania się dochodu do dyspozycji gospodarstw domowych. W latach 2019–2020 wzrost dochodu do dyspozycji gospodarstw domowych będzie spowalniany przez rosnącą inflację.

Poziom inflacji w strefie euro nieznacznie przekroczył 2% w trzecim kwartale tego roku głównie za sprawą cen energii. Według prognoz KE poziom inflacji w strefie euro ma wynieść 1,8% w 2018 r. i w następnym, a w 2020 r. ma spaść do 1,6%. Zgodnie z prognozą inflacja w UE 28 będzie się utrzymywała na poziomie 2,0% w latach 2018–2019, a następnie spadnie do 1,8% w 2020 r. (odpowiednio 1,8%, 1,9% i 1,7% w kolejnych analizowanych latach w UE 27).

Prognozy gospodarcze dla Polski w latach 2018–2020:

- wzrost PKB: 4,8% w 2018 r., 3,7% w 2019 r., 3,3% w 2020 r.;
- stopa bezrobocia: 3,3% w 2018 r., 2,9% w 2019 r., 2,8% w 2020 r.;
- inflacja (HICP): 1,2% w 2018 r., 2,6% w 2019 r., 2,7% w 2020 r.;

- deficyt sektora finansów publicznych: -0,9% PKB w 2018 r., -0,9% w 2019 r., oraz -1,0% w 2020 r.;
- dług publiczny: 49,2% w 2018 r., 48,3% w 2019 r., 47,4% w 2020 r.

1.2. Komunikat dotyczący przygotowań do bezumownego brexitu

W dniu 13 listopada 2018 r. KE [opublikowała](#) zestaw dokumentów informujących o tworzeniu planów awaryjnych na wypadek bezumownego wyjścia Wielkiej Brytanii z UE. Wśród dokumentów znalazły się: (i) [komunikat](#) KE identyfikujący zagadnienia priorytetowe i zawierający propozycje działań w ich zakresie, (ii) dwie propozycje legislacyjne dotyczące wiz oraz efektywności energetycznej, jak również (iii) nota informacyjna dotycząca zmian dla osób podróżujących między Wielką Brytanią a UE w zakresie kontroli granicznych i celnych, praw jazdy, a także paszportów dla zwierząt.

Komunikat KE nawiązuje do pierwszego [komunikatu](#) w sprawie przygotowań do brexitu, opublikowanego 19 lipca 2018 r. KE zwróciła w nim uwagę, że niezależnie od tego, który scenariusz się zmaterializuje, wyjście Wielkiej Brytanii z UE będzie się wiązało ze znacznymi zakłóceniami. KE wezwała w nim obywateli, przedsiębiorców i państwa członkowskie, by przygotowali się do realizacji wszystkich możliwych scenariuszy i, co za tym idzie, zidentyfikowali różne rodzaje ryzyka oraz podjęli działania nakierowane na ich minimalizowanie. Obecny komunikat stanowi odpowiedź na ówczesne wezwanie. KE wskazuje kluczowe obszary ryzyka, proponuje działania, które można podjąć w ich zakresie, oraz ukierunkowuje dyskusję i koordynuje działania państw członkowskich w okresie od listopada 2018 r. do 29 marca 2019 r.

W związku z tym, że w przypadku bezumownego brexitu prawo unijne przestanie obowiązywać na terenie Wielkiej Brytanii z dniem 30 marca 2019 r. i od tego momentu może się różnić od przepisów brytyjskich, powinny zostać przygotowane środki awaryjne (*contingency measures*). KE zidentyfikowała osiem kluczowych obszarów, w których powinny zostać podjęte działania: (i) prawa obywateli, (ii) usługi finansowe, (iii) transport lotniczy, (iv) transport drogowy, (v) cła, (vi) wymogi sanitarne i fitosanitarne; (vii) dane osobowe oraz (viii) polityka klimatyczna UE. KE dąży do wzajemnej ochrony praw obywateli UE 27 przebywających na terenie Wielkiej Brytanii oraz praw obywateli brytyjskich mieszkających w UE. Poza tym przyjęło propozycję zmian regulacji wizowych, dzięki której obywatele Wielkiej Brytanii nie będą musieli ubiegać się o wizę do UE w przypadku krótkich pobytów (KE oczekuje od Wielkiej Brytanii wprowadzenia podobnej regulacji). W zakresie usług finansowych w ocenie KE na dzień 13 listopada 2018 r. nie zachodziła potrzeba wprowadzania środków zaradczych w odniesieniu do sektora ubezpieczeniowego ani kontrahentów centralnych (*central counterparty, CCP*). Zdaniem KE wiele firm oferujących usługi finansowe podjęło przygotowania do brexitu, m.in. przez dostosowanie kontraktów i przeniesienie działalności do krajów UE 27. Działania w tym zakresie powinny zostać zintensyfikowane, gdyż nadal istnieje ryzyko dla stabilności finansowej, choć zostało znacznie obniżone.

1.3. Publikacja dokumentów dotyczących nowego cyklu koordynacji polityki gospodarczej

W dniu 21 listopada 2018 r. KE rozpoczęła nowy cykl semestru europejskiego, [publikując](#) następujące dokumenty:

- komunikat [Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2019 r.](#) (*Annual Growth Survey, AGS*), określający ogólne priorytety gospodarcze dla całej UE w 2019 r., wraz z towarzyszącym mu [Projektem](#) *wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu*;
- [Sprawozdanie](#) *przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania (Alert Mechanism Report, AMR)* w 2019 r., rozpoczynające kolejny cykl procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej;
- [projekt](#) zaleceń dotyczących polityki gospodarczej strefy euro wraz z komunikatem;
- [opinie](#) na temat projektów planów budżetowych 19 państw członkowskich strefy euro (w tym roku Grecja została po raz pierwszy włączona do semestru europejskiego; wcześniej podlegała innym wymogom fiskalnym, zdefiniowanym w ramach programu dostosowań makroekonomicznych¹);
- dokumenty dotyczące spełniania przez kraje członkowskie wymogów paktu stabilności i wzrostu.

KE 21 listopada 2018 r. opublikowała pakiet dokumentów dotyczących tzw. semestru europejskiego, tj. cyklu koordynacji polityki gospodarczej w UE. W dokumentach m.in. wyznaczono cele polityki gospodarczej na najbliższy rok, zalecono działania w zakresie polityki gospodarczej strefy euro, a także oceniono projekty budżetowe państw strefy euro na 2019 r.

1.3.1. Roczna analiza wzrostu gospodarczego w 2019 r.

W komunikacie AGS na 2019 r. KE stwierdziła, że określone w AGS z 2015 r. trzy priorytety gospodarcze i społeczne dla rozwoju UE pozostają aktualne. Kluczowe dla gospodarki UE w najbliższym czasie będą: (1) wsparcie inwestycji, (2) kontynuowanie reform strukturalnych i (3) zapewnienie odpowiedzialnej polityki fiskalnej dostosowanej do sytuacji poszczególnych państw członkowskich.

Polityka gospodarcza UE powinna się opierać na pobudzaniu inwestycji w celu wsparcia ożywienia gospodarczego. Zdaniem KE inwestycje publiczne i prywatne mogą się przyczynić do wzmocnienia kapitału ludzkiego oraz poprawy warunków pracy i życia obywateli UE. Autorzy AGS na 2019 r. wskazali na potrzebę zwiększenia inwestycji w badania i innowacje. Podkreślili także zna-

¹ Więcej na ten temat w [pkt 1.3.4.](#)

czenie inwestycji w edukację, określając ją jako kluczową dla wzrostu produktywności i zapewnienia zrównoważonego zatrudnienia w gospodarce cyfrowej. Reformy prowadzone przez państwa członkowskie powinny być skoncentrowane na wzroście produktywności, włączeniu społecznym oraz jakości instytucji publicznych. KE wskazała także, że konieczna jest dalsza redukcja zadłużenia państw członkowskich oraz wzmocnienie sektora finansowego w UE.

1.3.2. Sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania

W [opublikowanym](#) 21 listopada 2018 r. ósmym *Sprawozdaniu przedkładanym w ramach mechanizmu ostrzegania* KE dokonała wstępnej oceny sytuacji poszczególnych państw członkowskich UE z punktu widzenia ryzyka występowania lub możliwości narastania w tych państwach nierównowagi makroekonomicznej. W analizie wykorzystano 14 wskaźników makroekonomicznych i makrofinansowych umożliwiających ocenę zmian zaburzeń równowagi zewnętrznej, zaburzeń konkurencyjności oraz nierównowagi wewnętrznej. Raport AMR rozpoczyna roczny cykl procedury nierównowag makroekonomicznych (*macroeconomic imbalance procedure, MIP*).

KE wskazała w raporcie 13 krajów, których sytuacja ekonomiczna powinna zostać szczegółowo przeanalizowana (*in-depth review, IDR*). W grupie tej znalazły się państwa, w których w wyniku ostatniej analizy IDR z 2017 r. stwierdzono występowanie zaburzeń gospodarczych, tj. Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Francja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Niemcy, Portugalia, Szwecja i Włochy. Dokładna analiza zostanie również po raz pierwszy przygotowana dla Grecji, która do sierpnia 2018 r. podlegała programowi dostosowań makroekonomicznych w ramach wsparcia stabilności. IDR zostanie też przygotowana dla Rumunii ze względu na przekroczenie wartości wskaźnika międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto. W tym roku KE zdecydowała, że nie przeprowadzi IDR dla Słowenii w związku z niewystępowaniem w tym kraju znacznego dodatkowego ryzyka, które uprzednio wiązało się z długoterminową stabilnością budżetową oraz wynikami sektora bankowego.

W niektórych krajach na głębszą analizę zasługuje zaobserwowana w ostatnim okresie wysoka dynamika cen nieruchomości (Austria, Belgia, Czechy, Dania, Luksemburg, Węgry i Wielka Brytania) oraz zmiany w zakresie konkurencyjności (Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa i Węgry). Czynniki te nie stanowią jednak na tyle wysokiego ryzyka, by zagrażały gospodarkom tych krajów.

1.3.3. Projekt zaleceń dotyczących polityki gospodarczej strefy euro

Opublikowane w ramach semestru europejskiego zalecenia dla całej strefy euro wskazują na potrzebę:

- pogłębienia jednolitego rynku, poprawy otoczenia biznesowego, dalszych reform strukturalnych na rynkach produktów i usług; zwiększenia produktywności, zwłaszcza w państwach

- mających deficyt na rachunku obrotów bieżących, podjęcia działań zwiększających inwestycje w krajach z dużymi nadwyżkami na rachunku obrotów bieżących;
- odbudowy buforów fiskalnych w krajach strefy euro z wysokim poziomem długu, wspierania inwestycji oraz poprawy jakości i struktury finansów publicznych we wszystkich państwach członkowskich;
 - przesunięcia ciężaru opodatkowania z pracy, wzmocnienia systemów edukacji oraz inwestycji w umiejętności, a także przeciwdziałania segmentacji rynków pracy i zapewnienia odpowiedniej ochrony socjalnej w całej strefie euro;
 - zapewnienia operacyjności mechanizmu *backstop* dla jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (*Single Resolution Fund*, SRF); ustanowienia europejskiego systemu ubezpieczenia depozytów (*European Deposit Insurance Scheme*, EDIS) oraz wzmocnienia europejskich ram nadzorczych i regulacyjnych;
 - zapewnienia jak najszybszego dokończenia budowy unii gospodarczej i walutowej (UGW), w tym wzmocnienia międzynarodowej roli euro, z uwzględnieniem propozycji KE dotyczących sektora finansowego, programu wsparcia reform, Europejskiego Instrumentu Stabilizacji Inwestycji oraz nowej perspektywy finansowej.

1.3.4. Opinie na temat projektów planów budżetowych krajów strefy euro

W dniu 21 listopada 2018 r. KE przyjęła [opinie](#) na temat projektów planów budżetowych 19 krajów strefy euro² (Grecja po raz pierwszy została objęta oceną KE³). Towarzyszący opiniom [komunikat](#) KE podsumowuje wyniki oceny, a także przedstawia ogólny obraz polityki fiskalnej na poziomie strefy euro.

Na podstawie analizy projektów planów budżetowych KE ocenia, że zagregowany deficyt nominalny strefy euro obniży się do 0,6% PKB w 2018 r., a następnie wzrośnie do 0,8% PKB w 2019 r. (byłby to pierwszy przypadek wzrostu zagregowanego deficytu od 2009 r.). Po raz pierwszy od wprowadzenia euro KE w swoich prognozach przewiduje, że w 2019 r. żadne z państw strefy euro nie przekroczy tzw. wartości odniesienia dla deficytu, wynoszącej 3% PKB. Dług publiczny w relacji do PKB w strefie euro nadal będzie spadał (przewidziano spadek zadłużenia z 87% w 2018 r. do 85% w 2019 r.). KE przewiduje ponadto wzrost deficytu strukturalnego w 2019 r. o 0,3 pkt proc.

² Zgodnie z przepisami tzw. dwupaku kraje strefy euro miały obowiązek przedstawić KE projekty planów budżetowych do 15 października 2018 r.

³ W ubiegłym roku i w latach poprzednich Grecja była wyłączona z obowiązku przedstawiania projektu planu budżetowego ze względu na to, że jej polityka fiskalna podlegała ocenie w ramach programu dostosowań makroekonomicznych, który był realizowany w związku ze wsparciem udzielanym Grecji z Europejskiego Mechanizmu Stabilności (*European Stability Mechanism*, ESM). W wyniku zakończenia programu dostosowań makroekonomicznych (20 sierpnia 2018 r.) Grecja przedstawiła jesienią swój pierwszy projekt planu budżetowego.

potencjalnego PKB w strefie euro, a za główną przyczynę wzrostu uznaje wzrost deficytu strukturalnego Włoch o 1,2 pkt proc. potencjalnego PKB.

KE stwierdziła, że jedynie we Włoszech miało miejsce „szczególne nieprzestrzeganie wymogów polityki budżetowej”. W ocenie zmienionego na wniosek KE⁴ i przedstawionego ponownie 13 listopada 2018 r. projektu budżetowego Włoch KE wskazała na niezgodność z zaleceniem Rady UE z dnia 13 lipca 2018 r. i przyjęła opinię w tej sprawie. „Ryzyko niezgodności” z wymogami paktu stabilności i wzrostu dotyczy natomiast Belgii, Francji, Portugalii i Słowenii (objętych częścią prewencyjną paktu) oraz Hiszpanii (objętej częścią naprawczą paktu, czyli procedurą nadmiernego deficytu⁵). „Zasadniczą zgodność” z wymogami paktu KE stwierdziła w przypadku Estonii, Łotwy i Słowacji. W ocenie KE zgodność z paktem zapewniają plany projektów budżetowych Austrii, Cypru, Finlandii, Grecji, Holandii, Irlandii, Litwy, Luksemburga, Malty i Niemiec.

1.3.5. Dokumenty dotyczące spełniania przez kraje UE wymogów paktu stabilności i wzrostu

Poza opiniami na temat projektów planów budżetowych KE opublikowała również dokumenty dotyczące spełniania wymogów paktu stabilności i wzrostu przez Rumunię, Węgry i Włochy.

W ocenie KE w [Rumunii](#) i na [Węgrzech](#) „nie podjęto skutecznych działań w odpowiedzi na zalecenia Rady z czerwca 2018 r.”⁶, dotyczące wyeliminowania znacznego odstępstwa od ścieżki dostosowań prowadzących do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego. Z tego powodu, a także ze względu na pogarszające się saldo strukturalne zaproponowano zmianę zaleceń. KE podwyższyła poziom oczekiwanych korekt strukturalnych dla obu krajów w 2019 r. do co najmniej 1 pkt proc. PKB. W Rumunii takie dostosowanie strukturalne wymagałoby zapewnienia, że w 2019 r. wzrost rządowych wydatków nominalnych pomniejszonych o działania dyskrecyjne po stronie dochodów nie przekroczy 4,5%. Z kolei na Węgrzech wzrost rządowych wydatków nominalnych pomniejszonych o działania dyskrecyjne po stronie dochodów nie powinien przekroczyć 3,3%.

KE podjęła również działania w stosunku do Włoch. Z powodu zmiany czynników zewnętrznych i planów fiskalnych włoskiego rządu przedstawionych w zmienionym planie budżetowym na 2019 r.⁷ KE na podstawie art. 126 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej opublikowała

⁴ Więcej na temat pierwszej oceny KE projektu planu budżetowego Włoch w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z października 2018 r.

⁵ KE przewiduje zniesienie procedury nadmiernego deficytu wobec Hiszpanii (jedynego kraju objętego obecnie procedurą) i objęcie jej częścią zapobiegawczą paktu w 2019 r., głównie z powodu spadku przewidywanego deficytu nominalnego w Hiszpanii poniżej 3% PKB.

⁶ W zaleceniach Rady UE z czerwca 2018 r. w przypadku Rumunii korekta strukturalna wynosiła 0,8% PKB, a w przypadku Węgier 1% PKB.

⁷ Więcej na ten temat w [pkt 1.3.4](#).

21 listopada 2018 r. nowe [sprawozdanie](#) (analogiczne sprawozdanie opublikowano w maju 2018 r.). Biorąc pod uwagę jesienne prognozy gospodarcze na 2019 r., w sprawozdaniu ponownie przeanalizowano kryteria deficytu i długu, zbadano poziom inwestycji publicznych we Włoszech i inne istotne czynniki, wzięto również po uwagę ocenę zgodności działań włoskiego rządu z zalecaną ścieżką dostosowań, które mają służyć osiągnięciu średniookresowego celu budżetowego. W sprawozdaniu stwierdzono, że Włochy nie spełniają kryterium długu, w związku z czym uznano, że uzasadnione jest rozpoczęcie wobec nich procedury nadmiernego deficytu.

1.4. Pierwszy raport na temat wzmocnionego nadzoru nad Grecją

W dniu 21 listopada 2018 r., przy okazji prezentacji dokumentów dotyczących semestru europejskiego, KE opublikowała pierwszy [raport](#) na temat wzmocnionego nadzoru w odniesieniu do Grecji. Ramy wzmocnionego nadzoru to narzędzie⁸, za pomocą którego UE będzie wspierać Grecję w dalszej realizacji reform uzgodnionych w ramach programu pomocowego, zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi przez greckie władze. Decyzja o objęciu Grecji wzmocnionym nadzorem gospodarczym i budżetowym zapadła jeszcze przed zakończeniem programu pomocowego, w lipcu 2018 r.

W raporcie stwierdzono, że PKB Grecji w 2018 r. wzrośnie o 2%, a w 2019 i w 2020 r. tendencja wzrostowa się utrzyma. Z szacunków KE wynika, że w 2019 r. PKB Grecji wzrośnie o 2,2%, a w 2020 r. o 2,3%. Grecka gospodarka nadal zmagają się z konsekwencjami kryzysu finansowego: konieczna jest konsolidacja systemu bankowego i redukcja zadłużenia. Greckie władze muszą także zmierzyć się z utrzymującym się wysokim bezrobociem, zwłaszcza wśród młodych ludzi. W sierpniu 2018 r. bezrobocie w Grecji wyniosło 18,9%.

1.5. Publikacja raportu *Eksport UE: wpływ na zatrudnienie*

W dniu 27 listopada 2018 r. KE opublikowała [raport](#) *Eksport UE: wpływ na zatrudnienie (EU Exports to the World: Effects on Employment)*, którego pierwsza edycja ukazała się w 2015 r. Polityka handlowa jest jednym z głównych elementów strategii „Europa 2020”. W dokumencie podkreślono rosnące znaczenie eksportu UE dla możliwości znalezienia zatrudnienia w Europie i poza nią. Eksport UE zapewnia 36 milionów miejsc pracy wspieranych przez handel w Europie, czyli o dwie trzecie więcej niż w 2000 r., z czego 14 milionów miejsc pracy zajmują kobiety. Jednocześnie eksport UE tworzy 2,3 bln euro wartości dodanej w UE. Raport zawiera szczegółowe wyniki dla każdego państwa członkowskiego UE w dziedzinie handlu towarami z UE. Największy wzrost od 2000 r. odnotowano w Bułgarii (+312%), na Słowacji (+213%), w Portugalii (+172%), na Litwie (+153%), w Irlandii (+147%), Estonii (+147%) i na Łotwie (+138%). Ponadto z raportu wynika, że eksport UE do krajów na całym świecie przyczynił się do powstania prawie 20 mln miejsc pracy

⁸ Ramy wzmocnionego nadzoru funkcjonują na podstawie rozporządzenia UE nr 427/2013 w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej, będącej częścią tzw. dwupaku.

poza UE. Od 2000 r. liczba tych miejsc pracy wzrosła ponad dwukrotnie. W odniesieniu do Polski w raporcie stwierdza się, że wartość eksportu polskich firm poza UE w 2017 r. wyniosła 58 mld euro. Eksport ów dał zatrudnienie dla 2,3 mln polskich pracowników. 14% miejsc pracy w Polsce zależy od eksportu poza UE.

2. Rada Unii Europejskiej

2.1. [Posiedzenie](#) Rady UE do Spraw Gospodarczych i Finansowych 6 listopada 2018 r.

- **Konkluzje w sprawie klimatu**

Rada UE do Spraw Gospodarczych i Finansowych (*Economic and Financial Affairs Council*, Ecofin) przyjęła [konkluzje](#) w związku z [Konferencją](#) Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (*United Nations Framework Convention on Climate Change*, Conference of the parties, COP), zaplanowaną na 2–14 grudnia 2018 r. w Katowicach. W swoich konkluzjach Rada Ecofin potwierdziła wsparcie realizacji porozumień paryskich.

- **Podatki**

Ministrowie odbyli dyskusję na temat propozycji utworzenia wspólnego systemu podatku od usług cyfrowych (projekt [dyrektywy](#) w tej sprawie opublikowano 21 marca 2018 r.). Skupiono się na dwóch kwestiach: zakresie usług podlegających opodatkowaniu i klauzuli dotyczącej wygaśnięcia dyrektywy (zdecydowano, że dyrektywa przestanie obowiązywać w momencie, gdy w Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (*Organisation for Economic Co-operation and Development*, OECD) zostanie wypracowane kompleksowe rozwiązanie dotyczące podatku od usług cyfrowych). Planowane są jeszcze rozmowy na poziomie technicznym, które mają doprowadzić do osiągnięcia porozumienia politycznego w sprawie projektu dyrektywy na posiedzeniu Rady Ecofin w grudniu. Rada Ecofin przyjęła także [nowelizację](#) dyrektywy w sprawie podatku od wartości dodanej (*value added tax*, VAT) w odniesieniu do książek, gazet i czasopism (projekt z grudnia 2016 r.). Nowelizacja ma umożliwić państwom członkowskim stosowanie obniżonego VAT nie tylko do publikacji fizycznych, ale także elektronicznych. Rada podjęła również decyzję o usunięciu Namibii z [listy](#) jurysdykcji podatkowych niechętnych do współpracy. Na liście tej pozostaje obecnie pięć jurysdykcji: Guam, Samoa, Samoa Amerykańskie, Trynidad i Tobago oraz Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych.

3. Eurogrupa

3.1. Posiedzenie Eurogrupy 5 listopada 2018 r.

W trakcie pierwszej części posiedzenia Eurogupy ministrowie finansów państw strefy euro dyskutowali o opiniach⁹ KE w sprawie planów budżetowych państw strefy euro, stanowiących element semestru europejskiego. Rozmawiano także o wzroście gospodarczym i zatrudnieniu w regionie. Podstawą do dyskusji było opracowanie KE oraz prezentacja przygotowana przez Jeana Tirole'a, laureata Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii.

Druga część spotkania odbyła się w poszerzonym gronie ministrów z 27 państw członkowskich. Mário Centeno, przewodniczący Eurogrupy, omówił październikowy szczyt strefy euro, a następnie rozmawiano o reformie Europejskiego Mechanizmu Stabilności (*European Stability Mechanism*, ESM) i zastanawiano się, w jaki sposób rozpocząć polityczną dyskusję na temat EDIS.

3.2. Posiedzenie Eurogrupy 19 listopada

Podczas posiedzenia Eurogrupy 19 listopada 2018 r. w poszerzonym składzie 27 ministrów krajów członkowskich UE dyskutowano o pogłębianiu unii gospodarczej i walutowej.

W odniesieniu do unii bankowej omówiono stan prac nad rozwiązaniami dotyczącymi redukcji ryzyka w sektorze bankowym oraz możliwe opcje rozwoju obecnego systemu w zakresie ewentualnego zapewnienia płynności bankom podlegającym procesowi *resolution*. Dyskutowano także o kwestiach związanych z mechanizmem *common backstop* dla SRF, w tym o możliwości wprowadzenia *backstop* przed końcem okresu przejściowego (tj. do 2024 r.), przy założeniu, że zostanie osiągnięty odpowiedni poziom redukcji ryzyka.

Dyskutowano także o reformie ESM i propozycjach dotyczących mechanizmów fiskalnych UGW, służących stabilizacji, konkurencyjności i konwergencji (na podstawie propozycji francusko-niemieckich z Meseberga, z czerwca 2018 r. i propozycji KE z maja 2018 r.).

⁹ Więcej na temat opinii w [pkt 1.3.4](#).

4. Rada Europejska

4.1. Specjalne posiedzenie Rady Europejskiej (art. 50) 25 listopada 2018 r.

Podczas specjalnego posiedzenia RE 25 listopada 2018 r. szefowie państw lub rządów 27 krajów UE zaakceptowali treść projektu umowy o wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE. Jedyna zmiana w stosunku do uzgodnionej przez negocjatorów wersji umowy¹⁰ z 14 listopada 2018 r. dotyczyła ograniczenia ewentualnego przedłużenia okresu przejściowego. W projekcie zapisano, że możliwe będzie przedłużenie umowy maksymalnie „o rok lub dwa lata”¹¹.

Podczas specjalnego posiedzenia Rady Europejskiej szefowie państw i rządów 27 krajów członkowskich UE zaakceptowali treść projektu umowy o wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE. Wejście w życie umowy wymaga jej przyjęcia przez Radę UE i PE, a także ratyfikowania przez parlament brytyjski. Poza projektem umowy RE przyjęła deklarację polityczną dotyczącą przyszłych relacji pomiędzy Wielką Brytanią a UE.

Projekt umowy składa się z sześciu części: I. Postanowienia wspólne; II. Postanowienia dotyczące praw obywateli; III. Inne postanowienia, dotyczące: towarów wprowadzonych do obrotu, tocących się spraw związanych z podatkami i akcyzą, procedur celnych w toku, trwającej współpracy sądowniczej i administracyjnej, własności intelektualnej, Euratomu, przywilejów i immunitetów; IV. Postanowienia dotyczące okresu przejściowego; V. Postanowienia finansowe; VI. Postanowienia instytucjonalne i końcowe. Integralną część umowy stanowią także 3 protokoły: *Protokół w sprawie Irlandii/Irlandii Północnej, Protokół dotyczący stref suwerennych na Cyprze, Protokół w sprawie Gibraltaru.*

Wejście w życie uzgodnionej umowy o wystąpieniu wymaga jej przyjęcia przez Radę UE większością kwalifikowaną, po uzyskaniu zgody PE (zwykłą większością), i ratyfikowania przez parlament brytyjski.

RE przyjęła także treść wspólnej deklaracji politycznej dotyczącej przyszłych relacji między Wielką Brytanią a UE, uwzględniającej ramy przyjęte 14 listopada 2018 r. Zgodnie z deklaracją istotnym elementem tych relacji jest partnerstwo gospodarcze, a w jego ramach swoboda przepływu towarów (obszar wolnego handlu towarami), oraz ustalenia w zakresie przepływu usług i inwestycji. Jeśli chodzi o usługi finansowe, strony zobowiązują się do zachowania stabilności finansowej, in-

¹⁰ Więcej w [pkt 1.2](#).

¹¹ We wcześniejszej wersji umowy proponowano możliwość przedłużenia umowy do „31 grudnia 20XX roku”.

tegralności rynku, ochrony inwestorów i uczciwej konkurencji przy zachowaniu przez strony zdolności do podejmowania decyzji w sprawie równoważności we własnym interesie¹². Inne proponowane elementy przyszłego partnerstwa ekonomicznego dotyczą: handlu elektronicznego, zobowiązania do współpracy w zakresie przepływu kapitału i płatności, ochrony własności intelektualnej, zamówień publicznych, mobilności pracowników (w określonych obszarach), transportu, energetyki, rybołówstwa, współpracy międzynarodowej. Jednocześnie deklaracja przewiduje zapewnienie równych warunków konkurencji. Drugim elementem przyszłego porozumienia miałyby być partnerstwo w dziedzinie bezpieczeństwa, obejmujące: egzekwowanie prawa i współpracę sądową w sprawach karnych, politykę zagraniczną, bezpieczeństwo i politykę obronną, bezpieczeństwo cybernetyczne, ochronę cywilną, bezpieczeństwo zdrowotne, nielegalną imigrację, zapobieganie terroryzmowi. W deklaracji proponuje się, aby główną formą regulowania przyszłych relacji była umowa o stowarzyszeniu. Strony powinny powołać wspólny komitet, który nadzorowałby realizację przyszłej umowy, a także ułatwiałby rozwiązywanie sporów. Spory byłyby kierowane do zespołu arbitrażowego, ale gdyby w grę wchodziła interpretacja prawa UE, zespół musiałby poprosić Trybunał Sprawiedliwości UE o interpretację.

¹² W deklaracji jest także mowa o bliskiej współpracy regulacyjnej i nadzorczej między stronami, a także o tym, że ramy dotyczące równoważności będą podlegać przeglądowi (co jest sygnałem świadczącym o gotowości stron do zmian tych ram).

5. Europejski Bank Centralny

5.1. Publikacja skonsolidowanych danych bankowych

Europejski Bank Centralny (EBC) [opublikował](#) 14 listopada 2018 r. skonsolidowane dane dotyczące sektora bankowego (*consolidated banking data*, CBD) za okres kończący się 30 czerwca 2018 r. Najnowsze CBD odnoszą się do 381 grup bankowych oraz 2824 instytucji kredytowych (w tym oddziałów i filii zarządzanych przez podmioty zagraniczne), co odzwierciedla niemal 100% bilansu sektora bankowego UE. Dane zawierają wiele wskaźników opisujących rentowność i efektywność, bilans, obciążenie aktywów, płynność, zmiany w zakresie kredytów zagrożonych (*non-performing loans*, NPLs), adekwatność kapitałową i wypłacalność. Zgodnie z opublikowanymi danymi całkowita wartość aktywów zarządzanych przez te instytucje utrzymała się na stabilnym poziomie 33,2 bln euro w ujęciu rok do roku. Wskaźnik NPLs w ujęciu rocznym spadł o 1,1 pkt proc., do poziomu 3,6%.

5.2. Przebieg programu skupu aktywów

W związku z wdrożonymi programami Eurosystem dokonał [skupu](#) aktywów o wartości (według stanu na 23 listopada 2018 r.):

- 176 316 mln euro – w ramach programu skupu aktywów sektora przedsiębiorstw (CSPP),
- 2 095 392 mln euro – w ramach skupu papierów wartościowych wyemitowanych przez sektor publiczny (PSPP),
- 27 423 mln euro – w ramach programu skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami (ABSPP),
- 262 429 mln euro – w ramach trzeciego programu skupu obligacji zabezpieczonych (CBPP3).

5.3. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych

W ramach konsultacji projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC opublikował w listopadzie 2018 r. następujące [opinie](#):

- w sprawie projektu słoweńskiego rozporządzenia dotyczącego wyznaczenia usług kluczowych i operatorów usług kluczowych na potrzeby bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych (CON/2018/47),
- w sprawie projektu węgierskich regulacji dotyczących wymogów co do rezerw obowiązkowych nakładanych przez Magyar Nemzeti Bank (CON/2018/48),
- w sprawie bułgarskich przepisów prawnych, które mają zostać przyjęte w celu ustanowienia ścisłej współpracy między Europejskim Bankiem Centralnym a Българска народна банка (CON/2018/49),

- w sprawie projektu polskiej ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru oraz ochrony inwestorów na rynku finansowym (CON/2018/50),
- w sprawie zmienionego projektu rozporządzenia dotyczącego ustanowienia Europejskiego Instrumentu Stabilizacji Inwestycji (CON/2018/51),
- w sprawie bułgarskiej regulacji dotyczącej mandatu makroostrożnościowego Българска народна банка i zasad zarządzania instytucjami kredytowymi (CON/2018/52),
- w sprawie wdrożenia zaleceń raportu o konwergencji do przepisów bułgarskiej ustawy o Българска народна банка (CON/2018/53),
- w sprawie projektu Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie podmiotów obsługujących kredyty, nabywców kredytów oraz egzekucji z zabezpieczenia (CON/2018/54).

5.4. Uruchomienie usługi szybkich przelewów TIPS

Dnia 30 listopada 2018 r. EBC uruchomił ogólnoeuropejską [usługę](#) natychmiastowego rozliczania płatności elektronicznych, o nazwie *TARGET Instant Payment Setup* (TIPS). W ramach tej usługi wykorzystuje się pieniądź banku centralnego, a płatności są rozliczane indywidualnie, w czasie krótszym niż 10 sekund. EBC oferuje tę usługę bankom po atrakcyjnej cenie i nie przewiduje opłat wstępnych ani opłat za utrzymanie kont. Cena za zainicjowaną transakcję wynosi 0,002 euro w ciągu dwóch pierwszych lat funkcjonowania TIPS, bez opłat za pierwsze dziesięć milionów transakcji płatniczych rozliczonych na każdym koncie TIPS do końca 2019 r. Do TIPS przyłączyły się już banki z Francji, Hiszpanii i Niemiec.

6. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

6.1. Raport na temat ryzyka systemowego związanego z rynkiem nieruchomości komercyjnych w UE

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (*European Systemic Risk Board, ESRB*) 26 listopada 2018 r. opublikowała [raport](#) na temat rynku nieruchomości komercyjnych (*commercial real estate, CRE*) w UE i związanego z nim ryzyka systemowego. W raporcie przedstawiono informacje o wielkości rynku CRE w UE i jego wpływie na sferę realną oraz system finansowy. Zwrócono uwagę, że rosnące ryzyko kredytowe portfela zabezpieczonego nieruchomościami komercyjnymi bezpośrednio wpływa na stabilność systemu finansowego.

Analiza ryzyka przedstawiona w raporcie uwzględnia cztery wymiary oceny zagrożeń. Są one związane z: i) kształtowaniem się cen na rynku CRE, ii) poziomem stóp zwrotu z inwestycji na rynku CRE, iii) dostępnością finansowania oraz iv) skalą zarażania i wzajemnych powiązań w systemie finansowym. W odniesieniu do każdego z badanych wymiarów raport identyfikuje państwa członkowskie o wysokim poziomie ryzyka. W dokumencie wskazano następujące kluczowe czynniki ryzyka dla rynku CRE w UE:

- niskie stopy procentowe i poszukiwanie przez inwestorów wyższych stóp zwrotu – przyczyniły się one do historycznie wysokich cen na rynku CRE, jak też niskich zysków z inwestycji w CRE;
- wysokie ekspozycje sektorów bankowych w niektórych krajach UE na rynek CRE;
- rosnąca rola podmiotów niebankowych i inwestorów zagranicznych w finansowaniu rynków CRE w wielu krajach;
- nowe formy wzajemnych powiązań między podmiotami na rynku CRE, mogące stanowić zagrożenie dla stabilności finansowej.

W raporcie przedstawiono także analizę dostępnych instrumentów pozwalających na ograniczenie ryzyka związanego z CRE oraz narzędzi wykorzystywanych przez państwa członkowskie do celów makroostrożnościowych. Zwrócono ponadto uwagę na bariery monitorowania i identyfikacji ryzyka oraz analiz rynku CRE w UE, które w głównej mierze wynikają z utrudnionego dostępu do ujednoliconych danych nadzorczych i informacji rynkowych w poszczególnych krajach. W raporcie zalecono prowadzenie dalszych działań w zakresie monitorowania sytuacji na rynku CRE oraz przyspieszenie prac związanych z uzupełnieniem luk w danych.

6.2. Raport dotyczący identyfikacji i wykorzystania instrumentów makroostrożnościowych dla sektora ubezpieczeń

ESRB opublikowała 26 listopada 2018 r. [raport](#) dotyczący identyfikacji i wykorzystania instrumentów makroostrożnościowych w sektorze ubezpieczeń. Raport stanowi wkład ESRB do zaplanowanego przez KE przeglądu ram ostrożnościowych dla sektora ubezpieczeń (w szczególności dotyczy to przeglądu przestrzegania dyrektywy Solvency II, który nastąpi do 2021 r.). W raporcie omówiono sposób akumulacji i transmisji ryzyka systemowego w sektorze ubezpieczeniowym oraz warunki, w których można zastosować instrumenty polityki makroostrożnościowej do ograniczenia tego ryzyka. Głównymi rodzajami ryzyka systemowego w tym sektorze są: efekt zarażenia oraz wycofanie lub brak dostępności głównych usług ubezpieczeniowych. Przedstawiono także istniejące i potencjalne instrumenty, które mogłyby zostać wykorzystane do zapobiegania powstawaniu ryzyka systemowego w sektorze ubezpieczeń oraz do jego ograniczania. Byłyby to: wprowadzenie ram działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, rozszerzenie wymagań dotyczących raportowania przez instytucje ważne systemowo oraz wprowadzenie wymogów kapitałowych w odniesieniu do ryzyka cyklicznego.

7. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

7.1. Wyniki ogólnoeuropejskich testów warunków skrajnych sektora bankowego

EBA opublikował 2 listopada 2018 r. wyniki tegorocznej edycji testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE: [raport](#) podsumowujący oraz [indywidualne dane](#) dla poszczególnych banków. Badaniu na najwyższym poziomie konsolidacji poddano 48 grup bankowych z 15 krajów; łączna wartość ich aktywów stanowi około 70% aktywów sektora bankowego UE. W testach wzięły udział dwa polskie banki: Pekao SA oraz PKO BP. Celem testów jest ocena odporności europejskich banków na niekorzystne warunki makroekonomiczne. Analizie poddano sytuację banków na koniec 2017 r. oraz jej projekcję w latach 2018–2020 przy realizacji scenariusza bazowego i szokowego¹³. W testach po raz pierwszy zostały uwzględnione wymogi Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9 (*International Financial Reporting Standard 9, IFRS 9*). W badaniu nie określono minimalnego poziomu wskaźnika kapitału podstawowego, który decydowałaby o pozytywnej lub negatywnej ocenie danego banku. Wyniki testów zostaną wykorzystane przez organy nadzoru w procesie przeglądu i oceny nadzorczej.

EBA opublikował wyniki tegorocznych testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE. Badanie przeprowadzono na grupie 48 banków skupiających około 70% aktywów sektora bankowego UE, w tym dwóch bankach z Polski (Pekao SA oraz PKO BP). Testy miały na celu zbadanie odporności banków na niekorzystne warunki makroekonomiczne.

Z informacji zamieszczonych w raporcie wynika, że w ostatnich latach banki kontynuowały wzmocnianie bazy kapitałowej. Średni ważony wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (*common equity Tier 1, CET1*) w UE na koniec 2015 r. wyniósł 13,2%¹⁴, natomiast na koniec 2017 r. 14%, przy założeniu pełnego wdrożenia przepisów pakietu w sprawie wymogów kapitałowych (tzw. CRD IV/CRR) oraz IFRS 9. Badanie wykazało, że realizacja scenariusza szokowego doprowadziłaby do spadku wskaźnika CET1 średnio o 3,9 pkt proc. – do poziomu 10,1% na koniec 2020 r. W raporcie podkreślono duże zróżnicowanie wyników poszczególnych banków – spadek tego wskaźnika wahałby się między 0,3 a 7,7 pkt proc. Polskie banki znalazły się wśród trzech podmiotów, w których zmiana ta byłaby najmniejsza (PKO BP – spadek o 0,3 pkt proc., hiszpański Santander – o 1,41 pkt proc., Pekao SA – o 1,44 pkt).

Zmiana średniej wysokości wskaźnika CET1 na skutek realizacji scenariusza szokowego wynika z obniżenia kapitałów o 226 mld euro oraz wzrostu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko o ponad

¹³ Więcej na temat scenariuszy w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z grudnia 2017 r. – stycznia 2018 r.

¹⁴ Wartość zgodnie z wynikami testów warunków skrajnych z 2016 r. Więcej na temat wyników tamtej edycji testów w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z lipca 2016 r.

1 bln euro. Czynniki, które przyczyniły się do zmiany poziomu tego wskaźnika, to przede wszystkim:

- straty z tytułu ryzyka kredytowego wynoszące 358 mld euro, powodujące spadek wskaźnika CET1 o 4,2 pkt proc.;
- straty z tytułu ryzyka operacyjnego, w tym z tytułu ryzyka nieprawidłowego prowadzenia działalności, wynoszące 82 mld euro (spadek wskaźnika CET1 o 1,0 pkt proc.);
- straty z tytułu ryzyka rynkowego, w tym ryzyka kontrahenta, w wysokości 94 mld euro (spadek wskaźnika CET1 o 1,1 pkt proc.).

Średni wskaźnik dźwigni zmniejszyłby się w przypadku scenariusza szokowego z 5,1% na koniec 2017 r. do 4,2% na koniec 2020 r. Byłoby to spowodowane wyłącznie spadkiem wartości kapitału Tier 1.

8. Inne

8.1. Porozumienie polityczne dotyczące umowy o wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE

W dniu 14 listopada 2018 r., tj. niecałe pięć miesięcy przed planowaną datą brexitu (30 marca 2019 r.), ogłoszono osiągnięcie porozumienia politycznego w zakresie projektu [umowy](#) o wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE. W szczególności uzgodniono ostatnią kluczową kwestię w ramach umowy o wystąpieniu, tj. rozwiązanie umożliwiające uniknięcie wprowadzenia „twardej” granicy pomiędzy Irlandią a Irlandią Północną, w tym uniknięcie ustanawiania jakiejkolwiek infrastruktury i kontroli celnych po brexicie (tzw. mechanizm *backstop*). Ustalono, że jeśli umowa o przyszłych relacjach nie wejdzie w życie po zakończeniu okresu przejściowego (patrz poniżej), to zostanie zastosowany mechanizm *backstop*, obejmujący:

- jednolity obszar celny między UE a Wielką Brytanią;
- równe warunki w zakresie uczciwej konkurencji – porozumienie dotyczyłoby pomocy publicznej, konkurencji, utrzymania zakresu ochrony podatkowej, kwestii środowiskowych, standardów socjalnych oraz pracy;
- zachowanie unijnego kodeksu celnego w odniesieniu do Irlandii Północnej, która ma także zostać zobowiązana do zachowania przepisów dotyczących jednolitego rynku UE, niezbędnych do uniknięcia „twardej” granicy, odnoszących się do: dóbr, zasad sanitarnych i fitosanitarnych, produkcji rolnej i marketingu, podatku VAT i akcyzowego w zakresie dóbr, jak również przepisów regulujących pomoc państwa.

Inne kluczowe elementy umowy o wystąpieniu, zwłaszcza prawa obywateli oraz rozliczenie finansowe pomiędzy Wielką Brytanią a UE, zostały uzgodnione na wcześniejszym etapie negocjacji¹⁵.

W dniu 14 listopada 2018 r. opublikowano także dokument zawierający ramy wspólnej [deklaracji politycznej](#) dotyczącej przyszłych relacji pomiędzy Wielką Brytanią a UE. Deklaracja ta ma być niewiążącym zobowiązaniem stron, dołączonym do umowy o wystąpieniu.

¹⁵ Jeśli chodzi o prawa obywateli, to zgodnie z osiągniętym porozumieniem obywatele UE 27 i Wielkiej Brytanii, jak też członkowie ich rodzin, będą mogli po ukończeniu okresu przejściowego kontynuować pobyt, naukę i pracę w danym kraju na takich zasadach, jakie obowiązują obecnie w UE. W zakresie rozliczenia finansowego uzgodniono natomiast m.in., że Wielka Brytania będzie uczestniczyć we wdrażaniu budżetów UE na 2019 i 2020 r. na obecnie obowiązujących zasadach (tak jakby nadal była członkiem UE), a także uczestniczyć w finansowaniu zobowiązań UE podjętych w ramach bieżącej perspektywy finansowej (2014–2020).

8.2. Opinie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego na temat wniosków legislacyjnych dotyczących zwalczania nadużyć finansowych w UE

W dniu 22 listopada 2018 r. Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO) [opublikował](#) opinie na temat dwóch wniosków legislacyjnych KE z maja 2018 r.: nowelizacji rozporządzenia¹⁶ dotyczącego dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć (*L'Office européen de lutte antifraude*, OLAF) w odniesieniu do współpracy z Prokuraturą Europejską (*European Public Prosecutor Office*, EPPO) i skuteczności dochodzeń prowadzonych przez OLAF oraz nowelizacji rozporządzenia¹⁷ ustanawiającego program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych. Kontrolerzy ETO stwierdzili, że proponowane zmiany w działalności OLAF nie wystarczą, by znacznie poprawić skuteczność dochodzeń prowadzonych przez urząd.

[Zdaniem](#) ETO proponowane przez KE zmiany zapewniają OLAF możliwości współpracy z EPPO przy wykrywaniu nadużyć finansowych w całej UE i prowadzeniu dochodzeń w tej sprawie. Stwierdzono jednak, że niektóre kwestie współpracy pomiędzy instytucjami pozostają nierozstrzygnięte, np. rola OLAF w prowadzeniu dochodzeń dotyczących przestępstw naruszających interesy finansowe UE w przypadkach, gdy przestępstwa te dotyczą zarówno państw członkowskich, które uczestniczą w EPPO, jak i państw nieuczestniczących w tej formie współpracy. Kontrolerzy zalecili także, aby KE ponownie rozważyła rolę i obowiązki OLAF w dziedzinie zwalczania nadużyć finansowych dotyczących wydatkowania środków unijnych.

W [opinii](#) w sprawie planów dotyczących następnego unijnego programu zwalczania nadużyć finansowych, który ma wspierać współpracę między państwami członkowskimi na rzecz ochrony interesów finansowych UE, ETO podał w wątpliwość wartość dodaną programu i zwrócił uwagę na ryzyko powielania działań i braku zgoności z programami finansującymi podobne projekty.

¹⁶ [Wniosek](#) w sprawie nowelizacji rozporządzenia PE i Rady UE zmieniający rozporządzenie (UE, Euratom) nr 883/2013 dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) w odniesieniu do współpracy z Prokuraturą Europejską i skuteczności dochodzeń prowadzonych przez OLAF.

¹⁷ [Wniosek](#) w sprawie nowelizacji rozporządzenia PE i Rady UE ustanawiającego program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych.

Zapowiedzi wydarzeń w grudniu 2018 r.

Data	Wydarzenie
4 grudnia	Posiedzenie Rady Ecofin
5 grudnia	posiedzenie Rady Prezesów EBC bez decyzji w sprawie polityki pieniężnej
6 grudnia	posiedzenie Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB)
10–13 grudnia	sesja plenarna PE
11–12 grudnia	posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA)
13 grudnia	posiedzenie Rady Prezesów EBC
18 grudnia	posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA)

Wykaz skrótów

ABSPP	<i>asset-backed securities purchase programme</i> , program Europejskiego Banku Centralnego skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami
AGS	<i>Annual Growth Survey</i> , Roczna analiza wzrostu gospodarczego
AMR	<i>Alert Mechanism Report</i> , Sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania
CBD	<i>consolidated banking data</i> , skonsolidowane dane bankowe
CBPP3	<i>covered bond purchase programme 3</i> , trzeci program Europejskiego Banku Centralnego skupu obligacji zabezpieczonych
CCP	<i>central counterparty</i> , kontrahenci centralni
CET1	<i>common equity Tier 1 capital ratio</i> , wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1
COP	<i>United Nations Framework Convention on Climate Change, Conference of the parties</i> , Konferencja Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu
CRD IV	<i>Capital Requirements Directive IV</i> , dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE
CRE	<i>commercial real estate</i> , rynek nieruchomości komercyjnych
CRR	<i>Capital Requirements Regulation</i> , rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012
CSPP	<i>corporate sector purchase programme</i> , program Europejskiego Banku Centralnego skupu aktywów sektora przedsiębiorstw

EBA	<i>European Banking Authority</i> , Europejski Urząd Nadzoru Bankowego
EBC	Europejski Bank Centralny
EDIS	<i>European Deposit Insurance Scheme</i> , europejski system ubezpieczenia depozytów
Ecofin	<i>Economic and Financial Affairs Council</i> , Rada Unii Europejskiej do Spraw Gospodarczych i Finansowych
EPPO	<i>European Public Prosecutor Office</i> , Prokuratura Europejska
ESM	<i>European Stability Mechanism</i> , Europejski Mechanizm Stabilności
ESMA	<i>European Securities and Markets Authority</i> , Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych
ESRB	<i>European Systemic Risk Board</i> , Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego
ETO	Europejski Trybunał Obrachunkowy
IDR	<i>in-depth review</i> , szczegółowa analiza sytuacji ekonomicznej przeprowadzana przez Komisję Europejską w państwach wytypowanych w <i>Sprawozdaniu przedkładanym w ramach mechanizmu ostrzegania</i>
IFRS 9	<i>International Financial Reporting Standard 9</i> , Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9
KE	Komisja Europejska
MIP	<i>macroeconomic imbalance procedure</i> , procedura nierównowag makroekonomicznych
NPLs	<i>non-performing loans</i> , kredyty zagrożone
OECD	<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i> , Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju

OLAF	<i>L'Office européen de lutte antifraude</i> , Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć
PE	Parlament Europejski
PKB	produkt krajowy brutto
PSPP	<i>public sector purchase programme</i> , program Europejskiego Banku Centralnego skupu papierów wartościowych wyemitowanych przez sektor publiczny
RE	Rada Europejska
SRF	<i>Single Resolution Fund</i> , jednolity fundusz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji
TIPS	<i>TARGET Instant Payment Setup</i> , ogólnoeuropejska usługa natychmiastowego rozliczania płatności elektronicznych
UE	Unia Europejska
UGW	unia gospodarcza i walutowa
VAT	<i>value added tax</i> , podatek od wartości dodanej

Autorzy i źródła

Autorzy

Komisja Europejska – Magdalena Gąsior, Pamela Łysiak, Małgorzata Potocka, Małgorzata Szczeń, Aleksandra Wesołowska

Rada Unii Europejskiej – Magdalena Gąsior, Małgorzata Potocka

Eurogrupa – Magdalena Gąsior, Małgorzata Potocka

Rada Europejska – Małgorzata Potocka

Europejski Bank Centralny – Joanna Surąła, Aleksandra Wesołowska, Honorata Wyganowska

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego – Milena Kabza, Martyna Migąła

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego – Martyna Migąła

Inne – Magdalena Gąsior, Małgorzata Potocka

Zapowiedzi wydarzeń w grudniu 2018 r. – Magdalena Gąsior, Martyna Migąła

Redakcja

Magdalena Gąsior, Wydział Integracji Europejskiej DZ

Źródła

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady UE, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz serwisu internetowego www.euractiv.com.

www.nbp.pl

